

De weerstand tegen Migratiemagneet Nederland is onderdeel van een achterhoedegevecht

Posted on 2 november 2024 by Jan H. van de Beek

Twee weken na het verschijnen van *Migratiemagneet Nederland* is het tijd voor een tussenbalans. Voor een eindbalans is het nog te vroeg, want het boek is in sommige kringen ingeslagen als een bom – waarover dadelijk meer – en het stof is nog aan het neerdwarrelen wat de omvang van de inslagkrater aan het zicht onttrekt.

Migratiemagneet Nederland begint met een hoofdstuk over taboe. Dat is geen toeval. Het boek gaat over immigratie en over de integratie van immigranten en hun kinderen. Allerlei heikele thema's als verzorgingsstaat, cultuurverschillen en de (on)mogelijkheid van gelijke onderwijsuitkomsten worden bij de horens gevat. Die thema's worden zo toegankelijk mogelijk beschreven, op basis van de beschikbare feiten en cijfers. De kortste omschrijving van het boek is wellicht 'migratietaboes waaraan je kunt rekenen'.

Gevaarlijke kennis

De lens waardoor in *Migratiemagneet Nederland* naar de werkelijkheid wordt gekeken zijn de fiscale kosten en baten van immigratie. Die blijken namelijk samen te hangen met elke denkbare maatstaf voor integratie: uitkeringen, belasting, inkomen, zorg, jeugd, onderwijs, criminaliteit, noem maar op.

De kosten en baten van immigratie zijn op zichzelf een taboe. Dat is één van de bevindingen van het [proefschrift](#) dat ik schreef over dit onderwerp. Het is 'gevaarlijke kennis' waartegen de 'gewone man' beschermd moet worden door de weldenkende klasse van hoger opgeleiden.

Gevaarlijke kennis, die de gewone man aan zou kunnen zetten tot 'verkeerd stemgedrag' en zo 'extreemrechts in de kaart zou kunnen spelen'. Gevaarlijke kennis, die zou kunnen leiden tot 'blaming the victim', waarbij immigranten 'de schuld krijgen' van woningnood of hervormingen van de verzorgingsstaat. Gevaarlijke kennis, die een streep zou kunnen zetten door het streven naar 'gelijke uitkomsten' als vervanger van 'gelijke kansen'.

Gevaarlijke kennis, kortom, die te vuur en te zwaard bestreden moet worden. In *Migratiemagneet Nederland* worden al die normatieve argumenten ontzenuwd, maar dat neemt niet weg dat dit soort argumenten voor velen nog springlevend zijn.

Een taboe kan onzichtbaar zijn voor degenen die het hebben verinnerlijkt. Een taboe wordt zichtbaar voor en door degenen die het overtreden. En ook voelbaar, want overtreding wordt sociaal bestraft.

Dit alles wist ik voor publicatie van *Migratiemagneet Nederland*. Dus ik was niet verbaasd over hetgeen mij na publicatie ten deel viel. Maar de dingen die de afgelopen twee weken gebeurden, zijn deels wel verrassend, soms zelfs verbijsterend.

Het begon eigenlijk heel rustig. Ik mocht het boek aankondigen bij Rick Nieman van *WNL op Zondag* en – op de dag van de publicatie – bij *Goedemorgen Nederland*. Er verscheen een artikel in *de Telegraaf*, een opname bij *Wynia's Week TV* en een podcast met Wierd Duk. Daarnaast een prachtig interview met Nathalie Huigsloot in het nummer van *HP/De Tijd* dat nu in de schappen ligt.

De Volkskrant

En er verscheen [een interview in de Volkskrant](#).

Op dat interview door Remco Meijer kreeg ik uit mijn omgeving veel positieve reacties: 'Goed stuk in de Volkskrant', 'Mooi interview', ...

Maar het migratie-kritische verhaal dat ik in dat interview te berde breng, raakte bij de Volkskrant kennelijk een open zenuw. Het leek alsof het interview met mij de pagina's van de Volkskrant had bezoedeld. [Lezersbrieven](#) stroomden binnen. Het was een schande.

Die schande moest worden uitgewist.

Er volgde een reinigingsritueel. Er verscheen een ad-hominem-column van Sander Schimmelpenninck, bekend van het veelvuldig gebruik van de kwalificatie '[domrechts](#)' en andere 'diepe' analyses. In een andere column werd de stijlfiguur 'medemenselijk gevoel tegenover kille cijfers' opgevoerd.

Verdachtmakingen

Ook de wetenschap kwam eraan te pas, bij monde van [Hein de Haas & Leo Lucassen](#). Dat laatste schoonmaakmiddel bleek overigens wat al te agressief en richtte nevenschade aan. Voor de hoogleraren zelf, maar ook voor de Volkskrant, een punt waar ik dadelijk op terugkom.

Het stuk van De Haas & Lucassen heeft twee hoofdcomponenten: verdachtmakingen en 'feitelijke beweringen' die mijn al te sombere migratiekritiek zouden weerleggen. Laten we beginnen met de verdachtmakingen. Die zijn niet mals:

'Migranten krijgen overal de schuld van. Maar kijk eens goed naar de cijfers.'

'Stop met politieke stemmingmakerij en selectief shoppen in de feiten.'

'Omdat Van de Beek pretendeert mythen door te prikken, is het nuttig het feitelijke gehalte van een aantal van zijn uitspraken te toetsen.'

'Van de Beeks eenzijdig sombere visie wordt dus niet gesteund door de feiten die hij

zelf beweert zo belangrijk te vinden. En daarmee scheert hij hele bevolkingsgroepen over één kam en voedt hij een politieke stemmingmakerij, die de schuld voor een hele reeks problemen in Nederland – van criminaliteit tot de wooncrisis – inmiddels eenzijdig legt bij immigratie.'

Om misverstanden te voorkomen: *Migratiemagneet Nederland* is een heel feitelijk boek, gebaseerd op massa's gegevens van het CBS, het SCP, het CPB en andere overheidsinstituten. Het is ook een heel genuanceerd boek, omdat het een gedetailleerde beschrijving geeft van uiteenlopende herkomstgroepen en migratiemotieven die qua integratie een heel uiteenlopend beeld vertonen, van heel gunstig tot heel ongunstig. En in de analyses van wat er goed of juist niet goed gaat, richt ik hooguit mijn pijlen op de beleidsmakers en niet op de immigranten zelf.

Dan de 'feitelijke beweringen' van De Haas & Lucassen. Die blijken [stuk voor stuk onjuist](#) te zijn. Een paar keer wordt mijn ongelijk 'bewezen' met beweringen die ik zelf al doe in *Migratiemagneet Nederland*. Ook alle cijfermatige beweringen bevatten redeneer- en rekenfouten en bevestigen vaak onbedoeld mijn gelijk op de punten die De Haas & Lucassen willen weerleggen. Hun kennis van migratie in Nederland vertoont onwaarschijnlijk grote hiaten. Zelfs basiskennis ontbreekt.

De Volkskrant plaatste toch maar niet

Na verwijdering van alle onjuiste inhoudelijke beweringen, resten alleen de ongefundeerde verdachtmakingen.

Wat alles nog erger maakte is de handelwijze van *de Volkskrant*. Ik wilde één en ander rechtzetten en drong aan op een opiniestuk. Uit de burelen van *de Volkskrant* bereikten mij berichten dat Pieter Klok instemde met een opiniestuk van ongeveer 800 woorden. De teneur zou moeten zijn dat zowel De Haas & Lucassen als ik naar de cijfers kijken en toch tot andere conclusies komen. Dat is natuurlijk niet waar want De Haas & Lucassen komen tot andere conclusies door verkeerd brongebruik en redeneer- en rekenfouten.

Om een lang verhaal kort te maken: *de Volkskrant* plaatste mijn repliek bij nader inzien toch niet. Het was te cijfermatig en ik had – inmiddels wantrouwig – eisen gesteld over instemming voor elke wijziging. Gelukkig bood [GeenStijl](#) aan om het wel te plaatsen.

Verbijsterende onthulling

Volkskrant volstond met een piepkleine en onvolledige rectificatie, [weggemoffeld in een hoekje onderaan pagina 9](#). Een rectificatie die zelf ook weer een fout bevatte.

Verder verscheen er een zalvend en toedekkend stuk van data-analist Xander van Uffelen van *de Volkskrant*, geheel volgens de eerder aangegeven lijn van hoofdredacteur Pieter Klok: zelfde data, andere conclusies.

Van Uffelen deed op X ook een [verbijsterende onthulling](#): 'Rectificatie: De foute passage in betoog @Leolucassen en Hein de Haas over 45 procent is op suggestie van de eindredactie en met instemming van de auteurs in het stuk opgenomen.'

Ongekend in krantenland: een opinieredactie die optrekt met twee hoogleraren om een opinieartikel vol verdachtmakingen en foute cijfers te schrijven, met de kennelijke bedoeling om ongefundeerd iemands reputatie – in dit geval mijn reputatie – te beschadigen.

Ook op andere fronten gebeurde het nodige. Ik was uitgenodigd in het tv-programma *Bar Laat* bij Jeroen Pauw. Het zorgvuldig door de redactie voorbereide gesprek zou gaan over *Migratiemagneet Nederland*. Wellicht niet geheel toevallig zat PvdA-migratiwoordvoerder Kati Piri tegenover mij.

Mijn uitspraak dat de helft tot driekwart van de asielmigranten die sinds 2005 naar Nederland kwamen op enig moment een uitkering ontvangt (Figuur 23 in het boek), leidde tot [ontkennend nee-schudden van mevrouw Piri](#). De enige onderbouwing bestond uit een autoriteitsargument: ze had in 11 jaar woordvoerschap veel rapporten gelezen en deskundigen gesproken. Ik daagde haar uit haar weerlegging de volgende dag even op Twitter te zetten. Tot op heden mocht ik niets ontvangen.

De totale feitenresistentie van mevrouw Piri werd na afloop van de uitzending bevestigd. Ik stapte op haar af en bood haar mijn boek aan, in de – achteraf ijdele – hoop tot een meer op feiten gebaseerde dialoog te komen. Al snel kwam het gesprek op het opleidingsniveau van Syrische asielzoekers. Mevrouw Piri verkeerde in de veronderstelling dat die hoogopgeleid zouden zijn. Toen ik vertelde dat dit geenszins het geval is, volgde een stellig: 'dat geloof ik niet'. Kennelijk had ze tijdens 11 jaar rapporten lezen, net dat ene SCP-rapport gemist waarin de mythe van de artsen, advocaten, apothekers en architecten uit Aleppo wordt ontzenuwd.

Peter Hein van Mulligen

Ook vlak voor de *Bar Laat*-uitzending gebeurde er iets interessants. Peter Hein van Mulligen – hoofdeconoom en zelfbenoemd ‘gezicht’ van het CBS – [twitterde](#): ‘Beste journalisten en andere twitteraars, zullen we cherrypickende charlatans niet meer opvoeren als experts?’ Dat sloeg overduidelijk op mijn persoon. In een andere tweet stelde deze overheidsdienaar over mij dat ik geen wetenschapper ben, maar [‘iemand met de premisse dat migratie slecht is en daar cijfers bij zoekt’](#).

En dit incident stond niet op zichzelf. [Maaike van Charante](#) beschrijft soortgelijk gedrag van verschillende CBS’ers en vraagt zich af wat dat doet met het imago van het CBS:

‘Maar wat gebeurt er met het vertrouwen van Nederlanders in die objectiviteit als zij zien dat CBS-medewerkers openlijk partij kiezen in het publieke debat? Als zij zien dat deze medewerkers ideologie verkiezen boven feiten? En dat zelfs doen door wetenschappers die hen niet aanstaan uit te maken voor rotte vis?’

Kennelijk werd de druk vanwege dreigende imagoschade van het CBS te groot, want op 29 oktober moest Peter Hein van Mulligen publiekelijk door het stof. Op X nam hij met de volgende woorden [afstand van de gewraakte ‘charlatan’-uitspraak](#):

‘Vorige week heb ik hier een bericht gedeeld waarin ik een oordeel uitsprak over een onderzoeker die CBS-data heeft gebruikt. Zo’n oordeel hoort niet bij mijn functie en de bewoording was ongepast. Ik heb het bericht daarom verwijderd.’

Hans Siebers

Inmiddels was het kwaad al geschied. Sommigen grepen de uitspraken van Peter Hein van Mulligen aan als legitimatie van wel heel extreme uitlatingen. Universitair hoofddocent en auteur bij GroenLinksblad *De Helling* Hans Siebers schreef op [LinkedIn](#):

‘Mensen die integer hun werk doen moeten beschermd worden tegen terreur van lieden als Jan van de Beek. Rechtgeaarde mensen als de baas van het CBS hebben gelukkig de moed om op te staan tegen terreur. Het is tijd voor verzet tegen de golf van fascisme die ons land overspoelt.’

De combinatie van de woorden ‘terreur’, ‘verzet’ en ‘fascisme’ wekken de indruk

van een verkapte oproep tot geweld. Inmiddels heeft Siebers mede door interventie van de Universiteit Tilburg – waarvoor dank – enkele berichten verwijderd en aangepast.

Hoe is dit alles te duiden?

Opvallend is dat de felste reacties kwamen op mijn Volkskrantinterview en mijn optreden bij het BNN/VARA-programma *Bar Laat*. Kennelijk werd juist mijn optreden in deze twee als linksgeoriënteerd bekendstaande media als bedreiging gezien.

In een [interview in de Telegraaf](#) naar aanleiding van zijn boek *De nieuwe standenstaat* noemt voormalig Volkskrantcolumnist Martin Sommer de ‘kwestie-Van de Beek’ als illustratie van ‘een nieuwe aristocratie, die de waarheid in pacht meent te hebben [en] de onder hen gestelden – mensen met ‘foute’ opvattingen – bestraffend toespreekt’:

‘Zij zijn de hoger opgeleiden, die zeggen zich te baseren op objectieve wetenschap. Dan heb je toch automatisch gelijk? ... Er heeft nu een hoogoplopende discussie plaats rond asiel en migratie. Daaruit blijkt dat degenen die roepen dat zij beschikken over de juiste cijfers en de juiste wetenschap vooral een moreel standpunt uitdragen. ... Van de Beek pelt al die argumenten af en wat blijkt: zijn tegenstanders claimen een wetenschappelijk gelijk, maar hun cijfers kloppen niet en zij gingen zelf onderuit. Zij vertegenwoordigen niet de feiten, maar een moreel universum.’

De krant vervolgt:

‘Sommer ziet de “kwestie-Van de Beek” als een mogelijk kantelpunt. “De reputatie van zijn tegenstanders ligt aan diggelen nu hun hoogmoedige moraal genadeloos is blootgelegd. Ja, verzet tegen de aristocratie brengt grote risico’s met zich mee, maar kijk wat er allemaal gebeurt.”’

De geest is uit de fles

Het is nog te vroeg om te beoordelen of de ‘kwestie-Van de Beek’ werkelijk een kantelpunt vormt. Het establishment – de nieuwe aristocratie in de woorden van Sommer – geeft zich uiteraard niet zonder slag of stoot gewonnen. Maar wel lijkt De weerstand tegen *Migratiemagneet Nederland* onderdeel te zijn van een

achterhoedegevecht. Uit recente peilingen blijkt bijvoorbeeld dat niet alleen het overgrote deel van de rechtse kiezers, maar inmiddels ook een fors deel van de linkse kiezers kritisch is op [immigratie](#) en [asiel](#). De geest is uit de fles.

***Jan van de Beek** is wiskundige en antropoloog en promoveerde op de geschiedenis van het economisch onderzoek naar het Nederlandse migratiebeleid. Hij is een van de auteurs van het rapport Grenzeloze Verzorgingsstaat. Zijn nieuwe boek **Migratiemagneet Nederland** is op 18 oktober verschenen bij uitgeverij Blauwburgwal. Contactadres voor media en de boekhandel: info@blauwburgwal.nl*

Wynia's Week verschijnt nu drie keer per week! De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. **Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!**